

Aluekehittäminen/ Rosa Tuomi

Varsinais-Suomen liitto

Lausunto Varsinais-Suomen maakuntastrategialuonnoksesta 2040+

Yleistä

Varsinais-Suomen maakuntastrategialuonnos 2040 + sisältää neljä visiota, 18 tavoitetta ja 44 toimenpidettä. Strategia on hyvin laaja ja taustoitusta on runsaasti. Asiakirjaa voisi tiivistää ja varsinaiseen asiaan mennä nopeammin. Strategian rakenne on lukijalle hieman vaikea: jokaisen vision alle sijoittuu neljä - viisi tavoitetta ja niiden toimenpiteet. Kokonaisuuden hahmottamista voisi helpottaa visuaalinen esitys tai tavoitteiden ja toimenpiteiden sijoittaminen suoraan visioiden alle, nyt niiden yhteys ei heti tule ilmi, kun tavoitteita ja toimenpiteitä taustoittavat visiot esitellään ensin ja tavoitteet ja toimenpiteet erikseen myöhemmin.

Nykytila ja tulevaisuuden näkymät

Luvussa "Varsinais-Suomi vuonna 2021" on kiinnostavasti ja havainnollisesti tehty "nostoja" maakunnan erityispiirteistä ja vertailuja muihin alueisiin ulkomailla. SWOT-analyysi ja sen esiin tuominen, mihin voidaan vaikuttaa, on periaatteessa hyvä, mutta taulukkomuodon sijaan asian voisi tuoda esiin tekstissä. SWOT-taulukko toistuu alun lisäksi asiakirjan lopussa, kenties se on tarkoitettu, tai sopisi paremmin, asiakirjan liitteeksi.

Maakunnan tulevaisuuden näkymiä on pohjustettu kolmen skenaariopolun avulla, joista valittu "aktiivisen ratkaisijan" polku, jota kohti päätetään suunnata. Tämä on hyvä lähtökohta ja sitoo tulevaisuustyön hyvin strategiaan.

"Maakunta varsinaissuomalaisin silmin": seutujen esittelyssä keskitytään vain vahvuuksiin, haasteita ei mainita, mikä tekisi seutujen kuvauksesta realistisemman. Maininta "Teksti täydentyy asukashaastattelulla" herättää kysymyksen, miksi haastatteluita halutaan tähän kohtaan ja onko tarvetta laajentaa jo valmiiksi laajaa asiakirjaa entisestään.

Maakuntasuunnitelma

Neljä visiota toimivat ikään kuin ylätavoitteina määritellyille neljän vuoden tavoitteille, mikä olisi hyvä tuoda esiin jo visioita pohjustavassa tekstissä. Syy, miksi ohjelmassa on neljä eri visiota, sekä aluerakenteen visio erikseen, ei avaudu heti lukijalle. Maakunnan ominaispiirteiden ja historian käsittely tuntuu liian laajalta, varsinkin kun aihetta on käsitelty myös aiemmin kohdassa ”Maakunta varsinaissuomalaisin silmin”.

Kohta ”Maakunnan arvot aluerakenteessa - Aluerakenteen visio 2040+ kartalla” on vaikeasti ymmärrettävissä. Tekstin tiivistämiseksi maakunnan arvot voisi tuoda esiin tekstissä muuten, ilman omaa kappalettaan. Sivujen 23 ja 24 taulukot tavoitteista ja toimenpiteistä olisi voinut esittää jo luonnosvaiheessa selkeämmässä muodossa, helpottaisi lukemista. Taulukot oletettavasti selkenevät kuitenkin, kun strategian visuaalinen ilme hiotaan valmiiksi.

Maakuntaohjelma

Pitkästä taustoituksesta huolimatta maakuntaohjelman tavoitteet ja toimenpiteet tuntuvat irrallisilta, tähän voisi auttaa ohjelman rakenteen muutos, siten että kunkin vision alla olisi esitetty siihen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Tavoitteiden otsikot ovat hyvin pitkiä, mikä vaikeuttaa niiden hahmottamista. Toimenpiteet on selvästi mietitty tarkkaan ja perusteltu hyvin, mutta tekstiä on paljon. Toimenpiteissä mennään myös melko yksityiskohtaiselle tasolle, ottaen huomioon, että maakuntaohjelma tehdään neljäksi vuodeksi, jolloin on hyvä jättää liikkumavaraa kauden aikana esiin tuleville uusille asioille.

Muutosjoustavuus-luku taustoittaa ohjelmaa. Se sijoittuisi siksi luontevammin asiakirjan alkuun ja olisi tiivistettävissä yhdeksi kappaleeksi.

Älykkään erikoistumisen strategia

Älykkään erikoistumisen strategia täydentää toimialatarkastelullaan ja valinnoillaan hyvin maakuntaohjelmaa, ja kytkeytyy siihen. Älykkään erikoistumisen strategian yhteys EU:n asiakirjoihin ja maakunnan muuhun innovaatiotoimintaan on hyvin osoitettu. Kuten muukin maakuntastrategia, myös älykkään erikoistumisen osuus on melko yksityiskohtainen ja tarkalla tasolla, tiivistäminen olisi tarpeen.

Ohjelman toteuttaminen ja seuranta

Ohjelman toteuttamiseen Kumppanuusfoorumi on erinomainen kanava ja verkosto. YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden huomioiminen toteuttamisessa on hyvä asia.

Seuranta ja vaikuttavuus on hyvin suunniteltu kokonaisuus. Sidosryhmien kytkeminen seurantaan Kumppanuusbarometrin kyselyn muodossa on hyvä asia, vastaavaa, yhtä systemaattista seurantaa ei ole kaikissa maakunnissa. Myös toteutuneen rahoituksen seuranta on hyvin suunniteltu ja kuvattu. Seurannan indikaattorit on hyvin valittu, niitä ei ole liikaa ja Lounaistieto-palvelu täydentää seurantaa ja pitää sitä ajan tasalla. Strategiasta tulee selkeästi ilmi, että valmistelu on ollut riittävän huolellista ja laajasti osallistavaa.

Ossi Savolainen
Maakuntajohtaja

Jakelu

Varsinais-Suomen liitto
Uudenmaan liitto / Kirjaamo